

גליון קצב
פר' צו
תשפ"ד לפ"ק
שנה ר'

בהורא

אור הנבירה
הפנימית בדרך
הבעש"ט הק

יו"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית - בית היוצר להפצת אור החסידות

הוקם לעיני הגה"צ רבי משה כ"ר יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

עבודת יום השישי

טועמיה: חשיבות כל רגע נוסף של
"תוספת שבת" בפניא דמעלי שבתא

התפילה ומטרתה

היכל המגיד ממעזריטש: פעולת התפילה
בנפש האדם

עבודת התפילה

כתר נהורא: איך ניתן להפוך את התפילה
מדרבנן לדאורייתא?

סעודתא דמלכא קדישא

תנו רבנן מעשה: חשיבות סעודת מלכה
מלכה אצל הרבי רבי אלימלך זי"ע

דבר המערכת

איש יהודי...

ימי הפורים עברו עלינו בהתעלות ובהתרוממות הרוח, טפחיים מעל הקרקע. כל אחד גילה את את נקודת ה"איש יהודי" שבו בדרך שלו.

בפורים זה הייתי עד לסיפור מפעים ומסעיר. סיפור שמגלה עד היכן הניצוץ היהודי החבוי אי שם במעמקים עולה, מתפרץ ומתגלה בעיצומו של היום הקדוש הזה, יום הפורים - כיפורים.

עלייתי לביתו של יהודי נכבד ביום הפורים ובמהלך השיחה איתו, הביע הלה את רצונו לתרום עבור המערכת למען הפצת אור החסידות. הוא הוסיף וביקש שברצונו לשחק עוד יהודי מכר ממקום העבודה לזכותו במצווה זו. מדובר ביהודי שלצערני רחוק מאוד משמירת תורה ומצוות ואף נשוי לאינה יהודייה רח"ל, השי"ת יערה עליו רוח טהרה כמורום.

אמר ועשה, נטל את השופרת, חייג אליו והחל להסביר לו מעבר לקו מהי דרך החסידות - דרכו של הבעש"ט ועד כמה היא פועלת ומטיבה עם נפשו של האדם. כבדי לקרב את המושגים לעולמו ולשכלו, הביא לו דוגמאות מעולם הפילוסופיה והמיסטיקה הקיים בעולם הגויי שהוא מכיר.

"אני יהודי" נשמעה תנוכה נחרצת ותקיפה ברמקול שמעבר לקו "איך צריך להביא לי דוגמאות מעולם המיסטיקה, ביהודי, אני מבין היטב כמה מדובר, אתה מתכוון לומר לי שהדך רוצה להביא לי ברכה בעסק שלי? אני איתך! מוכן ומוזמן..."

התנוכה היהודית הספוטגנית עוררה בי צמרמורת והתרגשות. יושב לו אי שם יהודי שהקשר בינו לבין יהדות קלוש עד כמעט לא קיים, ככל זאת, כאשר מזכירים לו ומעוררים בו קצת את הנקודה היהודית ביום קדוש זה, מיד ניצת השלהבת, והרגש היהודי מתפרץ וצועק: אני יהודי...

מי כעמך ישראל - - -

נשאר לנו רק להמשיך את גילוי נקודת ה'אני יהודי' שהתעוררה אצלינו ביום קדוש זה ולהמשיך לחיות איתו במשך כל ימות השנה ביתר שאת, בכל מצב ובכל מקום.

בידידות ישע"י יצחק פריעדמאן
יו"ר אש החסידות

פרשת פרה - נטהרים על ידי ביטול!

מגיע גיל שכבר לא מתמודדים עם עבירות ותאוות, אלא עם דברים השייכים לקומת המחשבה, ושם צריך טהרה מכל הרגשת הישות

נהורא מעליא

גופניות, הוא לא חושב כל היום על אכילה, אלא אוכל מתי שצריך וכמה שצריך, ועל דרך זה בשאר ענייני הגשמיות.

הוא גם בנה את עצמו בחלק ה'רוח' שהוא קומת המידות והרגש. רגשותיו פתוחים אל ה', הוא פותח את פנימיות נפשו בתפילות, בשבתות וימים טובים, בתפילות פרטיות עם הבורא ית'. הוא מרגיש שעומד טוב בקומה הזאת, הוא אוהב את ה', ולא רוצה לעבור על רצון ה' כי אינו חפץ להתנתק מחיי החיים.

רוב אנשים מבוגרים אינם שקועים בתאוות העוה"ז, ולא בחטאים ועוונות, כי היצר שלהם כבר אינו בחור, גם אותו כבר לא מעסיק הבלי העוה"ז, והוא לוחם במקום פנימי יותר. היצר הרע גודל יחד עמהם ומשקיע בעיקר במלחמה הפנימית, בקומת ה'נשמה' שבמוות, ושם יש רפיון גדול, ואנשים רבים אינם יודעים את טיב המלחמה, מי לנחם נגד מו, לא מדובר במצוות ועבירות שבחלק המעשה, אלא בדברים דקים שבחלק המחשבה, להכיר בביטול העולמות ובאפסיותם, להתעמק בגדולותו יתברך שאין לו סוף ואין לו קץ, אשר המה מצוות תמידיות שאנו צריכים להתעסק בהם כל היום, ובראשם "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" להכיר שיש רק מציאות אחת ויחידה - שהיא מציאות השי"ת, ומלבדו אין שום מציאות, לא מציאות של בריאה ולא מציאות של נבראים.

אך לצורך כך צריך לזכך את המעבב הגדול - הישות והמציאות העצמית, שנובע מתגבורת יסוד העפר שבקרבינו, אשר גורם לנו להתהלך בכבידות ולהרגיש "יש יהודי נכבד, ולהגדיל את הגוף הבהמי החפץ בכבודו ויקרו, על פני הנשמה האלוקית שכל רצונה להגדיל את כבוד ה' בעולם.

ולכן לאחר שהנשמה נפרדת מן הגוף, נשאר הגוף למטה, ומטמא בדרגה הגבוהה ביותר - 'אבי אבות הטומאה', משום שהוא המתנגד הגדול ביותר נגד הביטול של הנשמה האלוקית. 'טומאה' הוא מלשון אטימות וטמטום, הסתר והעלם, והנוגע במת נדבק בטומאה חמורה זו, ולכן אסור לו להכנס לבית המקדש ששם שורה אור של ביטול מוחלט, בחינת כריעה והשתחויה.

אדם כזה שנטמא בטומאת מות אין לו טהרה עד שלוקחים בהמה, פרה אדומה, שיש בו תגבורת של גבורות וישות, ושורפים אותה כליל. נוטלים עץ ארז ואזוב ושני תולעת הרומזים למידת השפלות והביטול, ומשליכים אל תוך שריפת הפרה. בכך [בזומנינו ע"י סגולת קריאת פרשה זו] לוקחים את הישות של הגוף הבהמי ושורפים ומבטלים אותה כליל.

לאחר מכן מקדשים את האפר במים חיים שהם הדרגה הגבוהה ביותר של מים טהורים שלא נפרדו עדיין משורשם, והמים הללו מטהרים את האדם ומחברים אותו לשורשו האלוקי (ע"י שם משמאל פר' פרה תרע"ד) ומתמלא שוב עם ביטול אלוקי כהכנה לחודש ניסן בו נבנית האמונה שבחלק המחשבה.

(מתוך "אש המועדים" - פורים וארבע פרשיות)

'ארבע פרשיות' יש בהן מהלך שלוקח ומרומם אותנו מלמטה עד למעלה, כדי שנוכח להגיע לר"ח ניסן - שאז מתחדשים הקרבנות ומתחדשת כל הבריאה - מתוך הכנה נאותה ומתוך טיהור כל חלקי הגוף.

יש באדם ארבע קומות: **מעשה, רגש, דביקות המחשבה, ביטול**, המקבילים לארבע חלקי הנפש שבאדם: **נפש, רוח, נשמה, חיה**, הנרמזים בארבע אותיות שם הוי"ה שהוא שורש כל השורשים, וכנגדם תיקנו חכמים ארבע פרשיות: **שקלים, זכור, פרה, החודש**.

בשבת שקלים' התחלנו להתקדש בחלק ה'מעשה' [נפש], לאחר מכן ב'שבת זכור' מתקדש חלק ה'רגש' [רוח], וכנסים לעבודת הפורים שהוא כנגד נקודת האמצע העומדת בין אותיות ו"ה [שקלים וזכור] לאותיות ו"ה [פרה והחודש], אשר שם ביקש עמלק להפריד שלא יהא השם שלם, וכעת עולים לחלק ה'מחשבה' [נשמה], לטהר המחשבה על ידי קריאת פרשת פרה המטהרת אותנו מכל הדברים המעכבים אותנו מדביקות ה'.

לאחר שאנו רוקדים ושמוחים בימי הפורים עם נקודת עצם היהודי שבתוכנו, ומוחים את שמו של עמלק, ומתחברים בקשר רגשי בל ניתק עם בוראינו בתוך המיזות **שבלב**, מתוך הרגשה ששום פגם ושום חטא לא יוכל לכבות את האהבה, מתקדמים הלאה לקומה נוספת - 'שבת פרה', בה אנו מתחילים לעבוד על **קשר פנימי יותר בחלק המחשבה**, הנרמז באות ה' ראשונה של שם הוי"ה שכנגד דרגת **'בינה' הנקראת 'נשמה'**.

הביטול של 'בינה' הוא כעין דביקות העבד במלכו והתלמיד ברבו, **עד שאינו מרגיש את מציאותו ואת ישותו**, ורק מציאותו של המלך או של הצדיק קיימת אצלו.

והנמשל הוא לענין הדביקות המוחלטת בהשי"ת, שלא להרגיש את מציאותינו, ולהיות עסוקים לא רק במעשה, ולא רק בלב, אלא גם במחשבה, ולעבוד בהם את הבורא יתברך. ובכל פרט ופרט, הן בעסק הרוחני והן בעסק הגשמי, נזכור את השי"ת ונכין להתדבק בו ית'.

אנשים טועים וחושבים שתאוות העולם הגשמיות, זה מה שמעכב את האדם להתהלך בחצרות החיים ולהתרומם במדרגות העבודה והם עסוקים יומם ולילה לפרוש מתאוות הגוף ומשקיעים את עיקר העבודה בחלק הזה. זה נכון באופן כללי, בקומה של ה'נפש', של התשוקות והתאוות, אך רוב אנשים מצויים בגלות אחרת, עמוקה ופנימית יותר.

יתכן שיהודי כבר בנה את עצמו בחלק ה'נפש', התשוקה והתאוה שלו היא לדביקות, לסוגיא עמוקה בש"ס, ל'נשמת' נלהבת. הוא אכן לא הצליח למחוק לגמרי את תאוות האכילה, כי אף פעם לא יצליח להגיע לכך, וכל זמן שהאדם בריא הריהו מרגיש טעם באכילתו, אבל בכללותו הוא לא שקוע בתאוות

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'בני היכלא' וממשפיעי 'אש החסידות'

כח 'מעשיו' הגיד לעמו

בוקרו של יום ראשון בעיר ליעזנסק, רוח של טהרה מורגשת באוויר, הן זה עתה סיים הצדיק את תפילת השחר, והשמים נעשו מזוככים יותר, כפי שהיה אומר הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא ז"ע, כי מתפילותיו של רבו הקדוש הרבי רבי אלימלך מליעזנסק ז"ע הזדככו השמים שמעליו.

"צפרא טבא אנשיל!" בירך איש האלוקים את אחד המתפללים במחיצתו. פניו של אנשיל הסמיקו מחרדת הקודש, ואז שאלו הרבי רבי אלימלך: "היכן היית אמש, בסעודת מלוה מלכה שסעדנו יחדיו? הלא חיכינו לך שתבוא ותסב עמנו כמדי מוצאי שבת קודש!".

פני אנשיל האדימו, הוא לא חשב מלכתחילה לספר לרבי על החלום שחלם לו באחד הלילות האחרונים, אבל כעת שהרבי שואל לא נותרה לו ברירה, והוא סיפר:

"אמי, עליה השלום, באה אלי בחלום הלילה, והיא דיברה על ליבי לאמור: 'אנשיל יקירי, עליך להפסיק ממנהגך להשתתף מדי מוצאי שבת בסעודת המלוה-מלכה שיעורך הרבי עם החסידים, שהרי הנך מבלה זמן רב לריק, הן בדרך הלךך ושוב, והן במקום כשאני ממתין עד שיאספו כל החסידים, ועד שיכנס הרבי. מוטב שתאכל מעט בביתך, ובשאר הזמן תשב להגות בתורה, ותספיק עוד כמה דפי גמרא!', כמובן שעשיתי כדבריה", הפטיר אנשיל, "הלא היא באה לומר לי את הדבר בחלום, בוודאי שהיא הוראה מן השמים".

"שמע נא אנשיל", נענה אליו הרבי רבי אלימלך, "אספרה לך מעשה דומה שאירע פעם ליהודי אחר", וכה סיפר:

איש חסיד היה, שעל שולחנו התאחדו תורה וגדולה במקום אחד, כי עשיר מופלג היה, ויחד עם זאת היה תלמיד חכם וירא שמים, ואף הגדיל לעשות כי החזיק בביתו עשרה אברכים, שסקדו על תלמודם יומם ולילה, כשהוא מספק להם את כל מחסורם בכבוד.

ויהי היום, וזוגתו של האיש הלזה נפטרה עליו ר"ל, והוא ביקש למצוא זיווג שני. הלך ופירז אפוא הון רב לשדכנים שיחפשו עבורו אישה כשרה וכלילת מעלות, והם עמלו וטרחו עד שסוף סוף נמצאה הצעה מושלמת ביותר, אלא שהיא נדחתה על הסף, כאשר נודע שהוא כהן, וכי המדוברת הינה גרושה שאסורה היא עליו מן התורה.

ואולם, משחלפו ועברו חדשים רבים ועדיין לא נמצא לו שידוך הגון, לא עמד יותר בניסיון, והלך ואירס את הגרושה.

כשנודע הדבר לאברכים שאותם החזיק על שולחנו, קם אחד מהם, אברך ירא שמים שקנאת ה' בערה בקרבו, ועשה את דרכו אל אחד מגדולי הפוסקים בארץ מגוריו, כדי לספר לו על העוולה שעשה העשיר, ולבקש הימנו שיוציא קול קורא, להודיע על המעשה קבל עם ועדה, ולאסור על כל רבני הארץ, לבל יעזו לסדר קידושין לארוס וארוסה, כהן והגרושה. גם יאסרו על השוחטים והבודקים לבל ישירו את הבשר, ועל המנגנים לבל יבואו להנעים בכלי שיר, בחתונה הפסולה הזאת.

אלא שבדרכו אל הרב, ירד עליו הלילה, והוא לן בפונדק אחד שבאחד הכפרים.

בלילה ההיא באה אליו אישה אחת בחלום, וכה אמרה לו: "אני אימך, שנפטרה עליך בילדותך, ובאתי

טועמיה
מאוצר ספרי 'אש השבת'

תוספת שבת

מעלת הזמן של 'תוספת שבת' (א)

יתמלא שמחה בלבבו

לאחר עבודת התשובה בערב שב"ק, יסלק מעליו כל עצב ויגון מעבירות שבידו ויסיר ממנו כל יגון ואנחה, ויתמלא שמחה עצומה לקבל פני שבת בצהלה ורינה.

וכתב בספה"ק קדושת יום טוב (פר' תשא) זול"ק: והנה מודעת זאת שבערב שבת קודש הוא זמן מיוחד לתשובה (עיי' של"ה מסי' חולין תורה אור אות סב), וא"כ בהעלות על לבבו את גודל חטאיו ופשעיו, יפול הנופל ממדרגתו לבירא עמיקתא מחמת דרך עוצב בו, וממילא שלא יוכל להכין את עצמו בהכנה דרבה לקבל יום השבת כהוגן, על כן הלכתא רבתא לשבתא שיחזק עצמו בכח וחיל ויסיר יגון ואנחה מלבו, ויקבל השבת קודש בשמחה ובטוב לבב. עכ"ד.

בואו ונצא לקראת כלה

כעת מתחילים להתכונן לקראת כלה, להכניס את הכלה שהיא קדושת שבת אצלנו בתוך הלב.

בעת גדול זה, סמוך ונראה לשבת קודש, ניתנה רשות להמשיך את אור השבת ולהאירו עוד קודם כניסת השבת, על ידי 'תוספת שבת' שמקבל על עצמו לפרוש ממלאכה.

וזהו פשטות הכוונה באמירת 'בואו נצא לקראת כלה' (שבת ק"ט), שלא להמתין עד שיבוא שבת, אלא יש לצאת לקראתה ולקבלה בהשתוקקות יתירה מחמת גודל החיבה (שו"ע או"ח סי' רסב סעי' ג).

ומובא מהרה"ק רבי אלכסנדר סנדר מקאמארנא ז"ע (זכרון דברים דף ק"א) בזה"ל: עיקר עיוות אדם קדמאה היה מחמת שלא היה זריז במלאכת שבת, ואדם הנלבב שרוצה לתקן מה שעיוותה נשמתו בהיותו כלול באדם הראשון, יראה להוסיף עכ"פ שעה ומחצה קודם שקיעת החמה לקבל שבת, וקבלתו יהיה קבלה, ויתקן את אשר עיוותה נשמתו בהיותו כלול באדם קדמאה.

חשיבות כל רגע נוסף של תוספת שבת

ויש ללמוד כמה גדולה ויקרה וחשובה כל רגע ורגע נוסף של 'תוספת שבת' מדברי חז"ל כפי שדייק הצ"ח (ברכות כז:): מתוך דברי הגמ' שרוצים להביא ראיה שרבי ירמיה בר אבא לא היה תלמיד גמור של רב אלא נחשב 'תלמיד חבר' לרב, כי לאחר שרב התפלל של שבת בערב שבת שאל אותו רבי ירמיה בר אבא האם הבדיל מן המלאכה מבעוד יום, מאחר שקיבל עליו שבת בתפלתו, ולא אמר 'מי בדיל מר', כדרך תלמיד לרבו, ובהכרח שהיה 'תלמיד חבר' של רב.

שואל הצ"ח מה איכפת ליה לרבי ירמיה בר אבא להוסיף תיבת 'מר'?

ומתריך, שכיון שמדובר כאן בערב שב"ק, רצה רבי ירמיה בר אבא לנצל כל רגע ולהוסיף מחול לשבת, ולכן חיפש איך לקצר בכל דבר אפשרי עד שלא רצה אפילו להזכיר תיבה אחת שלא בהכרח.

וז"ל הצ"ח: ורבי ירמיה שלא אמר 'מר', היינו משום שרצה לידע אם קיבל רב שבת בתפלתו והיה רצונו לקבל גם הוא תיכף שבת שזריזין מקדימין למצות להוסיף מחול על הקודש, ולכן קיצר בלשונו בתכלית הקיצור האפשר, ואמר 'מי בדלת', ולא האריך לומר 'מר'.

כעת בשליחות מן השמים, לעצור אותך בדרך אשר אתה הולך בה, ולומר לך שתחזור נא על עקבותיך, כי כאשר יתודע הדבר לעשיר שמחזיק אותך על שולחנו, יפסיק מלספק לך את קצבתך החודשית, והדבר עלול לדרדר את מצבך חלילה, ולמה תמותו אתה ובני ביתך ברעב?!"

"כיצד זה אשוב על עקבותי?!", ניסה האברך להתווכח עם האישה בחלום, "והלא עלול הוא הגביר וארוסתו להקים חלילה בית פסול בישראל".

"אל דאגה", אמרה לו האישה, "שוב לך לאוהלך, ותמשיך להגות בתורתך, ולעבוד עבודתך, ומשמים כבר ידאגו למנוע את האיש מן החטא".

סיים הרבי רבי אלימלך והפטיר ואמר לאנשיל:

"והלא אין שמץ של ספק, כי האישה הזאת לא הייתה כלל אימו של האברך, אלא הסטרא-אחרא שהתלבשה בדמותה, כדי למנוע את הדרך הישרה והנכונה שעשה האברך על מנת לעצור הקמת בית פסול שכזה, כך גם האישה שראית אתה בחלומך, ואשר דיברה על ליבך למנוע אותך מלבוא ולסעוד את מלוה מלכה עמנו, ובשבת אחים גם יחד, וודאי שאין זו אימך, אלא הסטרא-אחרא שהתלבשה בדמותה, כדי למנוע אותך מהתרוממות נפשך בשעה גדולה שכזו של לויית שבת המלכה...".

...

אכן נודע הדבר, מפי ספרים וסופרים, עד כמה הייתה חיבה יתירה נודעת לו לרבי רבי אלימלך, לסעודה זו של מלוה-מלכה, דא היא סעודתא דדוד מלכא משיחא, ואף הלחין ניגונים קדושים לזמירות המיוחדות לה. אף הוא היה אומר, כי סעודה זו מסוגלת לפעול בה ישועות גדולות.

ובערוב ימיו, כאשר קשה היה עליו הדבר מחמת חולשת גופו הטהור, היה מתאמץ לשתות לכל הפחות כוס תה, חמין במוציא שבת, על מנת לצאת בזה ידי חובת הסעודה הנשגבה.

ובלשון חסידים מקובל, כי באותה תקופה, התגלה אליו דוד המלך ע"ה, כשהוא מלובש בלבוש נוכרי, ובתרמילו דגים חיים. חיים ה'נוכרי' הלזה הופיע בבית הצדיק בערב שבת קודש, וביקש להעניק לו את הדגים, אלא שהוא שילחו אל הרבנית ע"ה. "קחי את הדגים", אמר ה'נוכרי' בלשון עם-זר, אך הצדקנית השיבה לו: "הלא כבר בישלנו את כל המאכלים לכבוד שבת קודש, אין לנו צורך בדגים האלה".

חזר ה'נוכרי' לרבי רבי אלימלך, והיא שילחו בחזרה אל הרבנית, שהשיבה לו שוב כבראשונה, או-אז נכנס האיש בחזרה אל חדרו של הצדיק, סיפר לו מה שענתה הרבנית, ואז השליך את הדגים לארץ ואמר: "טוב יהיה באם תקחו את הדגים לסעודת מלוה-מלכה...".

הדבר יצא מפי ה'נוכרי', והרבי רבי אלימלך הבין כי דמות אחרת מלובש בו. הוא הגביה את ריסי עיניו הגדולים ואמר לו: "אנו, אין לנו כבר כוח, אך לצאצאינו אחרינו נצווה להקפיד על סעודתכם בכבוד". ואכן, מקובלת המסורת הזאת בידי כל צאצאי הרבי רבי אלימלך, שמקפידים לסעוד את הסעודה הזאת מדי מוצאי שבת קודש, כדת כראוי וכנכון, ורואים דרכה ישועות ונפלאות.

לרגל הילולת הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליעזנסק ז"ע עפ"י זיכרון אשה; דברים ערבים

טהרת פרה "ימית את עצמו"

מי שמרגיש יבש וחסר חיות, מעניקה לו התורה עצה: להמית את עצמו, להכנס לאור הביטול האלוהי, וכך יתחיל להיות

"טומאת מת" - היא הטומאה החמורה ביותר. המיתה, חוסר החיות, עשיית מצוות בלי התלהבות, בלי רצון להתדבק בה, זוהי הטומאה והאטימות הגדולה ביותר.

עבודת ה' - הוא עולם מלא, מי שזוכה לחיים האמיתיים הוא מעין נובע שאין לו סוף. כל יום מתחדש לו עוד דרך בעבודת ה' ועוד חידוש והשגה. מפעם לפעם זוכה לקבל "ציור" חדש בדביקות ה', עומק חדש בדביקות לצדיקים, שלב נוסף ברוח הקודש הפועמת בו והארה נוספת בענין היחודים. בעוד לצידו מוטל אדם אחר יבש וחסר חיות, בלי חשק ובלי רצונות דקדושה. וכשאומרים לו קח לך רוח הקודש הוא מבטיח על כך בעינים תמהות, זה מיותר בעיניו לחלוטין, ונדמה בעיניו שהדברים הללו שייכים רק לצדיקים בגן עדן מקדם.

וכתב הרה"ק רבי צדוק מלובלין (דברי סופרים אות ו'): **אין נקרא חי אלא הדבוק בהשם יתברך** כמו שנאמר (דברים ד' ד') ואתם הדבקים וגו' חיים כולכם, ואין נקרא חי אלא כשהחיות דבוק בו ואין נפרד, ועל כן אמרו (ברכות יח): **כן איש חי צדיקים שבמיתתן קרוים חיים**, והוא **נקרא חי סתם דאין חיות אלא הנמשך מחי העולמים** כמו שנאמר (נחמיה ט' ו') ואתה מחיה את כולם, וזולת זה אינו חיות. עכ"ל.

נכון שרוב השנה נמצא האדם כבוי, בלי מוחין, במצב של ירידה, כי זה כל האדם. אך לפחות הרצונות בוטרים בו, התשוקות קיימות בו עדיין, הוא מעלה מ"ן ועושה אתערותא דלתתא, הוא מכשיר עצמו להיות 'כלי' לקבל, ואז כאשר ארובות השמים נפתחים הוא מתמלא עם האוצר הטוב, ורוח אלקים של דבקות נפלאה שורה עליו.

לפני חג הפסח בו מתחדשים המוחין והאמונה, צריכים בני ישראל לטהר עצמם מטומאת מת. טהרה זו נעשית על ידי פרה אדומה שבאה לכפר על חטא העגל, עגל הזהב, שהוא שורש הפירוד, כאילו האדם אומר להקב"ה: **ענת אני לא אקוק אליך, יש לי עכשיו מספיק כסף, כדאי אתם בספה"ק מגן אברהם** (פרשת דברים): 'ודי זהב' זה מרמז על העשירים שהמה מושפעים בפרנסה ולא חסר להם מאומה, **שלא ישכחו כהבורא ב"ה להחשוב כלבבם כחי ועוצם ידי** וגו' (דברים ח, יז), ושלל יהיו בבחינת מה שאיתא (ילקוט הושע ב, רמז תקיז) **מתוך זהב שהשפעת להם עשו את העגל**.

מה עושה יהודי שמרגיש כמו מת מהלך? אין לו שום חיבור לשום דבר, עושה הכל באופן יבש וטכני, הלב קר לגמרי, הרצונות מיובשים? חז"ל אומרים (תמיד לב): **מה יעביד איניש ויחיה? ימית עצמו**. מה יעביד איניש וימות? יחיה את עצמו.

ספרי החסידות מבררים: ימית את "עצמו" היינו את הישות, את ההרגשה שאני מסוגל להתקיים בעצמי ולהתנהל בכוחות עצמי.

כל זמן שהאדם חושב על תועלת עצמו, ורוצה לקדם את עצמו, הוא מתחבר אל צד המיתה והטומאה. אך כאשר מבין שיש דרך אחד אל החיים - והוא הביטול והשפלות, להמית את עצמו לגמרי, את כל רצונותיו ותכונותיו, ולהתדבק רק ברצון אחד - להתדבק בה' ובתורתו, אזי יחיה את עצמו ויכנס לעולם חי.

וכה פירש רש"י: "ימית את עצמו" - ישפיל את עצמו. 'חיה את עצמו' - יגבה את עצמו. ולמודק חכמים שאדם הרוצה שיחיה ישפיל את עצמו וירחמו עליו הבריות ויחיה שנים הרבה. ומגאוה ימנע את עצמו שלא יקצרו ימיו וימות בלא עתו. עכ"ל.

וכתב המאור עינים (פר' תולדות): **שאם זוכה שלא נפסק מהמקור, הוא אחדות אחד, וכל זה ע"י שלא יכוין בכל דבר לתועלת עצמו כי אז ח"ו יפסיקנו משרשו**, רק שימית את בחינת 'עצמו'. וזהו 'אין התורה מתקיימת' להיות בגדר קיום ואחדות במקור, **'אלא במי שממית עצמו'** (ברכות סג): **דהיינו בחינת 'עצמו', רק לעשות נחת רוח לו ית'.**

על דרך זה כתב המאור עינים (מסכת אבות): **כמו שאמרו רז"ל (סוטה יז): בשכר שאמר אברהם אבינו 'ואנכי עפר ואפר' (בראשית יח, כז) זכו בניו לאפר פרה. כי מדת השפלות שהיתה בו וגם אנהנו בניו בעקבותיו נלך לאחוז במדת השפלות מצד עצמנו, רק לראות על החיות השוכן בתוכו שהוא העובד והעושה, בשכר זה זכו בניו לאפר פרה שגם מטמא טהורים מי שמחזיק עצמו לטהור, ומטהר טמאים מי שמחזיק את עצמו לטמא, פירוש לשפלות מצד עצמו מבלעדי החיות השופע בתוכו ממנו יתברך.**

ועל ידי שנטהר עצמינו מההרגשת הפירוד, יתקיים מה שמסיימים בהפסדה (יחזקאל לו, כו-כו) 'והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר, ואת רוחי אתן בקרבכם'. ופירש המלבי"ם: 'ואתן לכם לב בשר' **שמקבל בקל ציורים טובים של יראת ה' ואהבתו**. 'ואת רוחי אתן בקרבכם' - **הוא רוח הקדש**, שע"י הנסים והנפלאות שאתמיד ביניכם וע"י השראת השכינה ורוח"ק תקבלו טבע אחרת נוטה אל הקדושה והטהרה.

עבודת התפילה

על פי משנת החסידות

פיק כג

ואשפך את נפשי לפני ה'

כתר נהורא

שערים לעבודת הרמפילה
מתוך העמקה בספרי חסידות

מאוצרות הגה"צ רבי יחיאל יהושע שינפלד שליט"א

צעקת הדל בענייני רוחניות

"היו חסידים שסברו שמוטב להתבונן על שפל מצבו עד שיגיע למצב של תפילה דאורייתא שאינה מוגבלת למסגרת הזמן, מאשר להתפלל תפילה מדרבנן בתוך זמן תפילה, ועל כגון דא נאמר הלכה ואין מורין כן"

ההבדל בין תפילה דאורייתא לדרבנן הוא, שהתפילה מדרבנן נתקנה בתוך זמנים מוגדרים, מתוך הנהגה של סדר מסודר להתפלל מדי יום בנוסף קבוע לזכר הקרבות שהיו מקריבין בביהמ"ק. אך תפילה מדאורייתא נוגעת בכל זמן ועת כאשר יש לאדם צער ומצוקה ומתפלל אל הש"ת ואינה קשורה כלל למסגרת הזמן. ולכן כאשר יכול להתבונן על מצבו עד שיגיע למצב של דאורייתא על חשבון זמן תפילה, היו חסידים שסברו שמוטב לעשות כן מאשר להתפלל תפילה מדרבנן בתוך זמן תפילה [אך כל זה הוא הגדר הלכה ואין מורין כן].

וראה במאמרו היסודי של החסיד רבי **האטשע פייגין** ה"ד (התמים, ח עמ' סט) וז"ל: אינו דומה מצות התפילה וזמנה לשאר המצוות התלויות בזמן, כי בשאר המצוות יסודם ועיקרם הוא בהזמן הקבוע על פי רצון העליון, ועשית המצוה שלא בזמנה אין לה ענין כלל, ואדרבה יכול להיות בזה משום בל תוסיף. אבל מצות התפילה עיקרה היא העבודה והקירוב אליו יתברך והכרת גדולתו ובקשת רחמים מאתו ית', שכל זה אין שייך להגבלת זמנים קבועים, וכן אמרו"ל (ברכות לב: ועי' בתוס' שם) דרחמי ניהו ועל כל לא שוניהו כמצוות הדמון גרמא, ורק רבותינו ז"ל קבעו לה זמן לטעמים הידועים להם. וממילא מי שמתפלל שלא כתקנת רז"ל עושה איסור לעבור על תקנת רז"ל.

אמנם זהו במי שמתפלל רק לצאת ידי חובת תפילה מפני שתקנו רז"ל להתפלל, אבל מי שמגיע בתפילתו לפנימית ענין התפילה הנ"ל להרגיש כי חסר כל אור כי טוב ובחושך הולך, ומתפלל להשי"ת מעומקא דלבא כי יעזור לו, הרי מקים בזה מצות התפילה דאורייתא כנ"ל, וזה אין שייך להגביל בזמן, והכי מי שהולך במדבר ותעה או נפל עליו לסטים או חיות רעות ר"ל ויצעק אל ה' כי יעזור לו, הכי נאמר לו שמתפלל שלא בזמנה, הכי תפילה כזאת יש זמן, וכמו כן הוא מי שצועק אל ה' מצרותיו ברוחניות ודאי כי תפלה כזאת מקובלת ונרצית לפני ית' בכל זמן שתהיה.

והנה כל הנ"ל שייך לכאורה במי שהגיע במדרגתו בתפילה לבחי' צעק לבם, אבל כל שלא הגיע לידי זה לכאורה אין מקום לתפילה אחר זמנה. כי כל זה שייך להעוסקים בעבודה בתפילה באופן הנ"ל ובההכנות שקודם התפילה בכדי להגיע למדרגת תפילה הנ"ל, אבל העוסקים קודם התפילה ברברי חול ובפרט בדברים בטלים ח"ו, ומחמת זה מאחרים זמן התפילה, ח"ו להם לתלות עצמם באילן גדולי החסידים.

בפרקים הקודמים נתבאר שהתפילה צריכה להגיע ממוקום חי, ממוקום פנימי, ולכן צריך כל אחד לבדוק מה קווא לו, כדי שמתוך נקודת הכאב והחסרון יבוא להתפלל על ה' באופן של חיבור חי.

ה'צעקה' הפנימית בתפילה יכולה להגיע גם מתוך רחמנות על המצב השפל שיהודי פוגש את עצמו בעבודת בורא.

ולכן, גם כאשר האדם מסודר לגמרי בענייני גשמיות, אין לו כאב וצער ודוחק ב'בני חי' ומוזוני, הוא יכול לפשפש בענייני הרוחניים, להתעמק במטרתו ותכליתו בעולם, ואז - מסתבר שיגיע לכאב עמוק על שפל מצבו בעבודת הבורא ית'.

וכמו שכתב הרמ"א שצריך להתבונן קודם התפילה בשפלות האדם, ועי"ז יגיע גם כן להכרה שהוא נמצא בעת צרה וצריך לבקש את עזרת הבורא ית"ש.

וכתב הרה"ק מפיאסעצנא זי"ע בספה"ק **אש קודש** (חנוכה), כי לפעמים מרגיש איש ישראל שהקב"ה עזב אותו לנפשו, הוא השליך אותו במחשכי התאוות ובמצולות הממון, הוא לא מסוגל לשלוט על חושיו ואבריו, להתגבר על תאוות האכילה ולהתאפק מלדבר דברים בטלים. מרוב כאב וצער מתחיל לצעוק "הסתרת פניך הייתי נבהל", "עד מתי ה' אלקי תסתיר פניך ממני".

והנה, אם דיבורים אלו יוצאים ממנו באמצע היום, יש בזה משום תרעומת וטרוניה כלפי הבורא ית' ח"ו וזהו היפך האמונה. אבל אם זה בוקע מהלב באמצע התפילה, אין לך ח"ו מתוך מזה, זהו קשר ויחוד שאין כמוהו, ממוקום חי, מעומק הלב.

זה לשון קדשו: **לדאבוננו רואים כעת גם בין אלו שהיו תמיד מאמינים שלמים, אחדים פרטים מהם נפגמה האמונה אצלם, ומקשים לאמור, למה עזבתנו, ואם כדי לקרב אותנו לתורה ועבודה מיסרים אותנו, הא אדרבה התורה וכל קודש נהרס וכו'.** והנה אם מדבר איש הישראלי את כלשון תפילה ותחנונים, בשפיכת לבו לפני ה', טובה היא, אבל אם חס וחלילה מקשה קושיות, ואפילו אם אינו מקשה רק אמונתו בפנימיות לבו נפגמה חס וחלילה, אז השם ישמרנו. עכ"ל.

ועל כן השקיעו חסידים ב'הכנה' כוחות מרובים, והיו שסברו שתפילה רגילה שמתפללים כדי לצאת ידי חובת התפילה - היא רק מדרבנן, ואילו תפילה הבאה מתוך עומק הנפש ומתוך צער על מצבו - היא מדאורייתא, כמבואר בראשונים, וא"כ יש להשקיע בהכנה כדי להגיע לתפילה מן התורה.

"אבל העוסקים קודם התפילה ברברי חול ובפרט ברברים בטלים ח"ו, ומחמת זה מאחרים זמן התפילה, ח"ו להם לתלות עצמם באילן גדולי החסידים"

י"ל גליון שבועי מאת המשפיע שליט"א
בענין דרכי השגה ודביקות, עליות ויחודים בדרך הבעש"ט
ניתן לקבלו במייל K0504127418@gmail.com

נהורא ישרי בה

סיקור על ספרי חסידות
בעריכת הרב פינחס שפירא שליט"א

שבחי אגרות הנועם אלימלך

ארבעה מתנות טובות נתעטר הספר הקודש נועם אלימלך, ואלו שמותם **אגרת הקודש, צעטיל קטן והנהגות האדם**.

בתחילת הספר נדפסו צעטיל קטן והנהגות האדם בהם מופיעים סעיפים ישרים להורות את הדרך ילכו בה. בסוף הספר נדפסו שני אגרות קודש אשר ממקום קדוש ילכוון. וזאת למודעי כי אם אמנם האגרות מופיעות בספר נועם אלימלך זה רבות בשנים ובאלפי הדפסותיו, את האגרות לא כתב רבינו הנועם אלימלך עצמו. אגרת אחת נכתבה על ידי בנו הרה"ק רבי **אלעזר מליצנסק** ז"ע והאגרת השנית נכתבה על ידי תלמידו רבי **זכריה מענדיל מירוסלב** אחיינו של הרה"ק הרבי רבי שמעלקא מניקלשבורג ז"ע.

הצד השווה שבשני האגרות שניהם מספקים הצצה יקרת הערך, מבט חטוף ומפעים אל בית המדרש ששקק בהיכלא קדישא דרבותינו הקדושים, בשני האגרות מבארים הכותבים ריבוי תורות ואמרות קודש מאת הרבי רבי אלימלך ז"ע, בשני האגרות פורשים הם כשמלה את הדרך הקצרה והארוכה להתהוות עובד ה', בשני האגרות מתוונים הם את הדרך הסלולה מאת רבינו הקדוש, איך היא הדרך לאהבתו יתברך. ובשני האגרות מוכן היטב כי מה רחוקו מאת כל זאת, יעורנו השי"ת.

את האגרת הראשונה פותח רבי אלעזר בביאורו מה הביא את אביו הגדול לצאת מגדור ולהורותו לכתוב מכתב ולפרוס את דרך החסידות והשקפתה הטהורה.

המעשים אשר גרמו את זאת היו הרדיפות הנוראות שעברו על הרה"ק סגורן ש"י רבי לוי יצחק מברדיטשוב בעיר רבנותו זעליחוב, שם נדף על צוואריו על ידי בני קהילתו עד לסילוקו בבושת פנים מן העיר. (בשבת אחת בה שהה רבי לוי יצחק מחוץ לעיר נטלו עזי פנים שבעיר את מחברתו הטהורה עם ילדיו והעלום בערש"ק סמוך לשקיעת החמה על עגלה, הובילו אותם עד מחוץ לתחום ומיד דהרו עם העגלה אל תוך התחום, משאירים אחריהם את הרבנית עם לוליה לבדם עם אם הדרך).

רבי אלימלך ששמע את הטענות הנטענות על קדוש ישראל נחרד, וקרא את בנו רבי אלעזר שיכתוב ויבאר את דרכו בקודש ודרכי התנהגותו התמוהים של רבי לוי יצחק, לעיני הרואה רפה השכל. בתוך המכתב כותב רבי אלעזר **"אמנם אמניא לכם אנא וכך הוא האמת, כשהצדיק עובד ה' מיראה ומאהבה, אהבה מביאה אותו כמעט לשגעון כמו שנאמר "באהבתה תשגה תמיד", כמו שמצינו בדוד המלך ע"ה "ודוד מפזז ומכרכר בכל עוז", אשר הדברים אמורים על הרה"ק מברדיטשוב אשר היה עובד ה' בהתלהבות עצומה.**

אמת כי ממש אך למחסור לצטט ולהביא פה דיבורים אחדים מן האגרת, כי ראוי לכל אחד ואחד לכל יהיה שוטה המאבד מה שנותנים לו, ויך לראות את דבריו הקדושים באותיות מוחכימות, בעצמו.

באגרת מבאר רבינו הנועם אלימלך, כי הקושיות שיש לאדם על הצדיקים באים כתוצאה מעוונותיו, וכלשונו: **ומי שאינו מאמין לדברי אני אומר לו כך, מתחילה ישוב על חטאת נעוריו, ויתבונן בעצמו וישים אל לבו כמה פעמים הלבין איזה אדם אף אחד מבני ביתו, וכמה פעמים אמר שקר אף בדברי הבאי, ושאר דברים אשר הם מבוארים בספרי היראים, ולעשות עליהם תשובה גדולה וחזרה גדולה: והגאווה עולה על כולם.**

בעז"ה בגליון הבא נמשיך בדברינו אודות האגרת השניה ושני החלקים האחרים, השי"ת יזכנו ללכת בדרכי הצדיקים.

הרה"ח ר' שלמה יוסף ובר שליט"א
לרגל אירוסיו בנו הבה"ח הלל נ"ו
יה"ר שבוכות הבעש"ט הק' יזכה
לרוב שמחה ונחת
לקשר של קיימא ולבנין עדי עד וכו"ס

ידידנו הנכבד העומד לימינו בכל עת
הרה"ח ר' יוסף לוי שליט"א
לרגל לידת בתו תחי
יה"ר שבוכות הבעש"ט הק' יזכה לגדלה לתורה
לחופה ולמעשים טובים מתוך רוב נחת וכו"ס

הרה"ח ר' יעקב יוסף רינגלד שליט"א
לרגל אירוסיו בתו תחי
יה"ר שבוכות הבעש"ט הק' יזכה
לרוב שמחה ונחת
לקשר של קיימא ולבנין עדי עד וכו"ס

הרה"ח ר' שמואל יצחק בוים שליט"א
לרגל נישואי בנו החתן יחזקאל שרגא נ"ו
יה"ר שבוכות הבעש"ט הק' יזכה לריות מהם
רוב נחת דקדושה וכו"ס

ברכת מול טוב חמה ולבבית שגורה בזה
אל חברינו היקר והעלה שבוכותו אנו זוכים לפקוד
את שרירי בית מקדשינו בקביעות
הרה"ח ר' יוסף לוי שליט"א
לרגל השמחה השוריה במעונו לילדת הבת תחי
יה"ר שיזכה לגדלה לתורה, לחופה ולמעשים טובים
ולריות מענה ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה
נעתיית וברכת
ידידן מוקירן
חברי החברה בשירי בית מקדשינו

ברכת מול טוב חמה ולבבית שגורה בזה אל רום
מעלת כבוד ידידנו הנכבד המשפיע הנעלה
ה"ה הרה"ג ר' משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת בני היכלא וממשיפי אש החסידות
לרגל הנסנו בנו היקר והחשוב אלימלך
לעול התורה והמצוות
יה"ר שיזכה לראות ממנו רוב נחת דקדושה
וכל טוב סלה
נעתיית וברכת
מערכת אש החסידות

זו הסיודת פלאים: 03-30-4444
בכית לכל אברך ובחור חסידי

היכל המגיד ממעזריטש

הרה"ג ר' יהודה ווינגרטן שליט"א
י"ר מכון יסוד החסידות

פעולת התפילה בנפש האדם

שעל ידה יוצאת לפועל הכוונה האלוקית הנזכרת של גילוי כבוד ה'. וכשהקב"ה שמח ומתענג בבריאה, היא מתחברת אל הקב"ה, וכשהבריאה מתחברת אל הקב"ה, מובן מאליה שלא חסר בה דבר.

וזה תכלית התפילה. בדיבורים אתה בעצם מביא את הקשר שלך עם הקב"ה, במיוחד אם התבוננת לפני התפילה במציאות ה' ובהנהגתו והשגחתו הפרטית, שכל זה ירד לעולם באופן המורגש והמוחש בעולם, שכן הדיבור הוא תנועה של מוצאות הפה (החך השפתיים הלשון והגרונן), ומיתרי הקול, ואם כן הוא מציאות גשמית, הוא חלק מציאות העולם, ומכיון שהדיבור מתנועע באופן ישיר מהמחשבה, נמצא שידיעת ה' באה במוחש לתוך גדר העולם.

ועכשיו נחזור לשאלתך. האם מן הנכון לחבר את ענייני הקטנות, את הצרכים הגשמיים לידיעת ה'. האמת היא שאתה לא הראשון שמתספק בשאלתך. גם אהרן הכהן, הסתפק בכך. דברים אלו רמוזים בדברי המדרש שכשאהרן הכהן היה מספר (-כשהיה מדבר דיבורי תפילה) ירדו שני טיפות משמן המשחה בזקנו. המגיד מבאר (במגיד דבריו ליעקב קסח - קסט), שהכוונה ב'שמן המשחה' היא אל ידיעת ה', אורה של החכמה (עיי"ש). אהרן הכהן הסתפק האם אין זה פגם בכבודו יתברך, שהוא מחבר בדיבוריו ובתפלתו את העניינים הגשמיים ביותר אל הקב"ה, על ידי ה'אקו', שמרמזו כידוע על י"ג מידות הרחמים, דהיינו רצונו יתברך להשפיע ולהטיב לנבראים.

כאשר אתה מתפלל, אתה בעצם מחבר את עצמך, עם כל בעיותיך, עם כל הקטנות המוחין שלך, אל הדעת - אל ידיעת הקב"ה

האם יתכן שהקב"ה, בורא ואדון כל העולמות, חפץ בתפילתי? הלא אנכי בן אדם קטן, בעל השגות מוגבלות, ואני עומד להתפלל לפני המלך הגדול והיחיד, איזה ערך יש לתפילתי? שואל ראובן את שמעון ידידו.

יתר מכך, המשיך ראובן. כיצד אחבר את הקטנות המוחין שלי, את הבעיות הקטנות שלי, ואעייז 'להטריד' בהם כביכול את הקב"ה. האם אין בכך עזות וחוצפה? האם היית מעז לבוא לפני הבעל שם טוב למשל, בשעה שהוא עוסק ביחודים עליונים, ולהתלונן על כך שאתה לא עומד בתשלומי שכר הדיירה?

הבה נתחיל מהתחלה, השיב שמעון. למה בעצם הקב"ה ברא את העולם? האם רק בשביל שבעת הרועים, האבות הקדושים, משה אהרן יוסף ודוד? הלא העולם קיים מאז פטירתם כבר אלפי שנים, וגם עכשיו בתשפ"ד הוא בוחר בנו לעם סגולתו. זאת אומרת שהוא חפץ גם בעבודתם של אנשים פשוטים, בדרגת התפילה והתורה והמצוות שיש בדורינו. הוא חפץ בתפילתינו, ומתענג בדיבורינו לפניו. אבל למה באמת? הנה התשובה.

אם תלמד קצת את ספרי המגיד, תבין: הקב"ה הוא הטוב והמטיב, ומדרך להשפיע ולהטיב, ולכן הוא ברא את נשמות ישראל, שלהם ישפיע את ההשפעה הגדולה שכוללת את כל ההשפעות שהיא הדעת, ידיעת ה', ידיעה שהיא עצמה מציאותה של החיים, ידיעה שבה אתה מתחבר במחשבתך אל הקב"ה, ואז אתה מתחבר בעצם אל מקור החיים.

וזאת היא תכלית התפילה. כאשר אתה מתפלל, אתה בעצם מחבר את עצמך, עם כל בעיותיך, עם כל הקטנות המוחין שלך, אל הדעת - אל כך שהקב"ה הוא המלך, הוא אשר מולא את כל משאלותיך. באותו רגע אתה בעצם גורם שירד לעולם דעת. אתה מחדיר בתודעתך את ידיעת ה', וזה בעצם תכלית הבריאה.

כל חסרונותיו של האדם בגשמיות, נועדו רק לעורר אותו על חסרונותיו הרוחניים, הנובעים מכך שחסר בעולם ידיעת ה', וכשחסר ידיעת ה' חסר בתכלית הבריאה, וכביכול הנחת רוח והתענוג של הקב"ה בכך שברא את עולמו אינו מושלם. כשאתה מביא לעולם את ידיעת ה' וכבוד ה' יורד לעולם, אתה מביא לכך ש'שמח ה' במעשיו', הקב"ה מתענג בבריאה, מכיון